

OBEČNÁ EKONOMIE III. – mezinárodní ekonomie P6

2007-11-06

MODEL ZALOŽENÝ NA ROSTOUČÍCH VÝNOSECH Z ROZSAHU:

Předpoklady modelu:

- ✓ Máme dvě země A a B
- ✓ Dva faktory – kapitál a práce
- ✓ Dva produkty – průmyslové statky a potraviny
- ✓ Rostoucí výnosy z rozsahu
- ✓ A je spíše vybaveno kapitálem
- ✓ Monopolistická konkurence – diferenciace na trhu 1. produktu
- ✓ Vnitroodvětvová směna

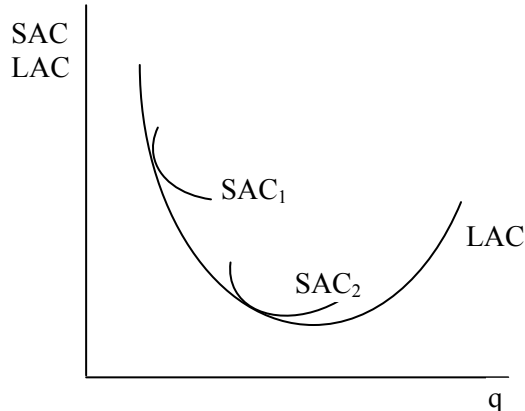
Rostoucí výnosy z rozsahu:

✓ $\frac{dq_1}{q_1} > \frac{dk}{k}$

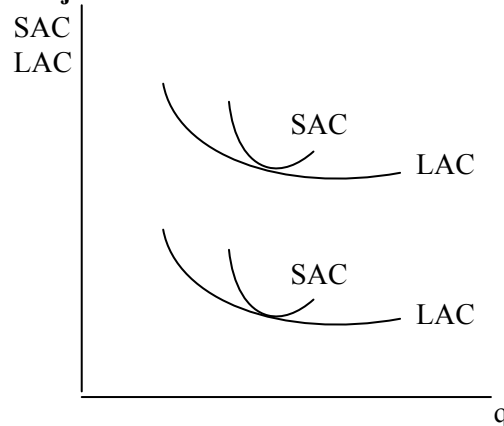
Dělení:

- **Vnitřní** – vznikají tím, že se zvýší produkce individuální firmy, příčiny: nedělitelnost technických celků, specializace, dělba práce, průměrné fixní náklady klesají, vztah objemu a prostoru. Je-li potřeba několik vzájemně spojených procesů, pak je celkové optimum dáno násobkem.
- **Vnější** – úspory z rozsahu vznikají, pokud roste produkce celého odvětví nebo skupiny firem, je to výsledek nových technologií, zvýšení poptávky po technologiích.

Vnitřní

Vnější

- ✓ Převažují-li vnější => převaha nedokonalé konkurence

Předpoklad monopolistické konkurence:

- ✓ Předpoklad diferencovaného produktu – automobily nejsou úplně stejné, jedna země může vyrábět jeden typ a druhá druhý.
- ✓ Jedna firma nereaguje na změnu množství nebo ceny jiných firem
- ✓ **Vztahy:**

$$TC = \beta q + \alpha \quad AC = \beta + \frac{\alpha}{q}$$

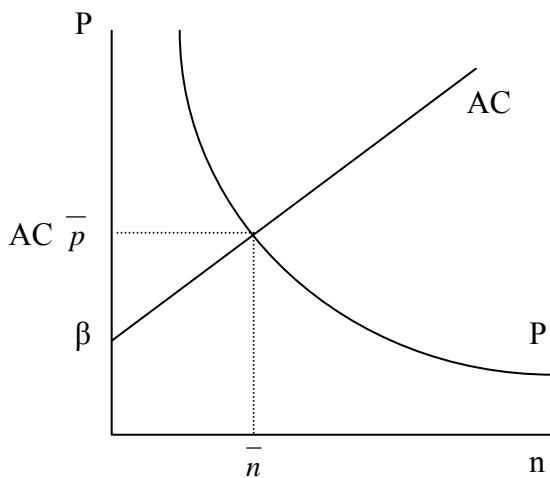
$$\bar{q}, n \quad \bar{q} = nq \quad q = \frac{\bar{q}}{n}$$

$$AC = \beta + \frac{\alpha}{q} n \quad P = \beta + \frac{p}{n}$$

Středně dlouhé období:

✓ Graf:

$$\bar{P} = AC$$

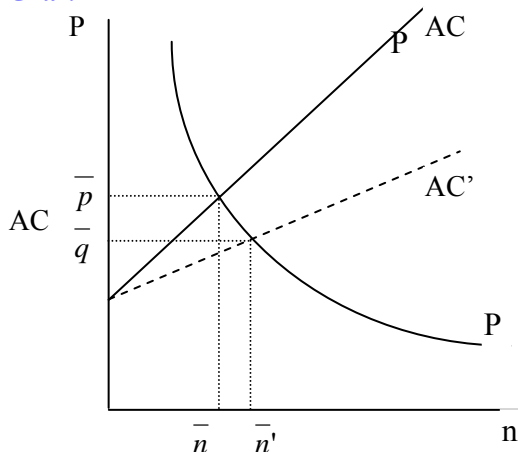
- ✓ Středně dlouhé období – ceny se přibližují nákladům, dva vztahy
- ✓ $n_1 < \bar{n}$ – firem je málo, firmy budou do odvětví vstupovat, protože existuje kladný ekonomický zisk
- ✓ $n_2 > \bar{n}$ – zisk je záporný, byla by ztráta, firmy by odcházely

✓ Vztahy:

- $\bar{n} = \sqrt{\frac{q}{\alpha}} f$
- $\bar{p} = \beta + \sqrt{\frac{\alpha}{q}} f$
- $q' = \sqrt{\frac{\alpha q}{f}}$
- $\pi = 0$

Změna:

✓ Graf:

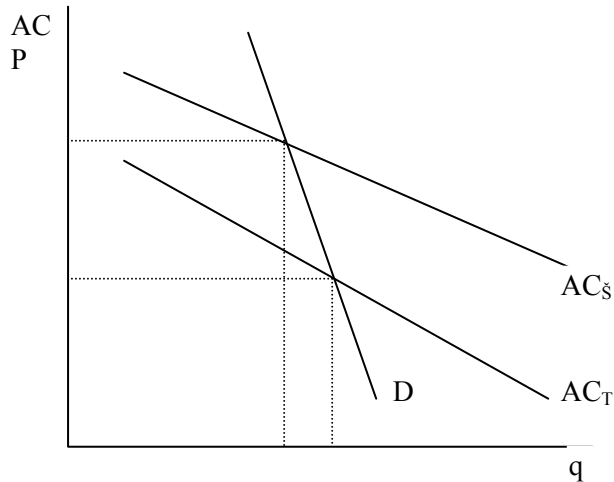

- ✓ Zvětšuje se rozsah trhu, byla by větší rozmanitost druhů 1. statku.
- ✓ Integrovaný trh podpoří vyšší počet firem
- ✓ I když se mezi A a B tvoří běžná struktura, u 1. statku budou různé druhy v obou zemích => vnitroodvětvová směna – směna jednoho statku země A za druhý ze země B, ale diferencovaná (jiná kvalita, značka atd.). Země A i B jsou pak částečně vývozcem i dovozcem. Na vnitroodvětvovou směnu působí především rostoucí výnosy z rozsahu.
- ✓ Existuje také běžná meziodvětvová směna, tedy průmyslové statky za potraviny – jako v předchozích modelech. Řídí se principem komparativních výhod.

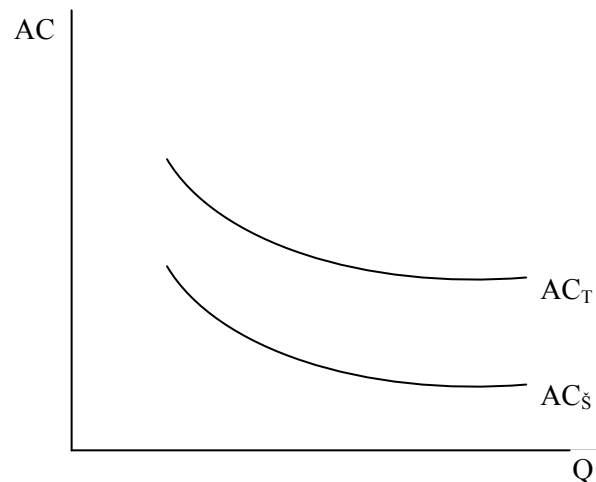
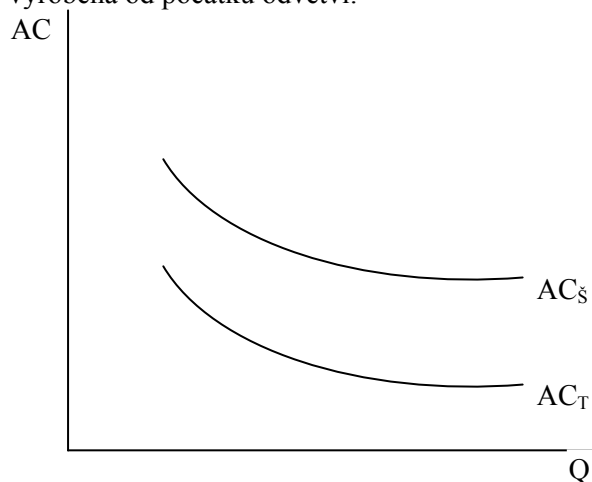

Vnější výnosy z rozsahu:

✓ Graf:

- ✓ Výroba hodinek – Švýcarsko a Thajsko, graf vyjadřuje, co by se stalo, kdyby druhá země na trh nevstoupila
- ✓ Rovnováha je v průsečíku D a AD_S a i když Thajsko může vyrábět levněji, Švýcarsko má ve výrobě velkou tradici, která to neumožní.
- ✓ **Infant argument** – mladé země nevstupují na trh
- ✓ **Křivka učení** – vztah mezi průměrnými náklady a veškerou produkcí, která vždy existovala, byla danou zemí vyrobena od počátku odvětví.

- ✓ Pokud má některá země velký náskok, neumožní ostatním zemím vstup na mezinárodní trh, ani když mají průměrné náklady nižší.
- ✓ Existují dynamicky rostoucí výnosy = pokud je rychlejší pokles průměrných nákladů ve vztahu k nahromaděné produkci (klesají rychleji) než k běžné produkci.